

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 531/2023-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária**, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, zastúpenej JUDr. Mgr. Monikou Lichnerovou, advokátkou, Plzenská 4, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 85/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa v poradí treťou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, ako aj práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 85/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“), v ktorom krajský súd ako súd druhej inštancie rozhoduje o odvolaní sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 26 Cb 261/2018-184 z 30. októbra 2019.

1.1. Sťažovateľka navrhuje prikázať krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a priznať jej primerané finančné zadostučinenie v sume 3 611 eur a náhradu trov konania.

2. V ústavnej sťažnosti až na výšku požadovaného finančného zadostučinenia sťažovateľka opakuje dôvody svojich dvoch predchádzajúcich ústavných sťažností. Jej prvú ústavnú sťažnosť z 29. marca 2023 ústavný súd odmietol uznesením I. ÚS 258/2023-17 z 26. apríla 2023 a druhú z 2. mája 2023 odmietol tiež ako zjavne neopodstatnenú uznesením č. k. I. ÚS 296/2023-16 z 18. mája 2023. Sťažovateľka aj v poradí už v tretej ústavnom sťažnosti opakuje, že hoci od právoplatnosti posledného nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 239/2022-40 z 28. júna 2022 (ktorým vyvolil porušenie jej práv v konaní Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 26 Cb 261/2018) uplynula krátka doba 9 mesiacov a jeden deň (v skutočnosti v súčasnosti je to od 28. júla 2022 doba v trvaní 13 mesiacov), domáha sa opätovne vyslovenia porušenia ňou namietaných práv (bod 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia), smerujúc proti postupu krajského súdu, ktorý do dnešného dňa o podanom odvolaní nerozhodol a vo veci nenariadil ani termín pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v časti relevantnej pre posúdenie ňou namietaného základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, ako aj práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uvádza, že k porušeniu týchto práv došlo v dôsledku nečinnosti krajského súdu, ktorý vedie súdne konanie neefektívne, nesústredene a ústavne non-konformne (čo sťažovateľka bližšie nešpecifikuje). Sťažovateľka predkladá ústavnému súdu obsiahlu citáciu jeho vlastnej judikatúry, ako aj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k problematike porušovania práv označených v predchádzajúcej vete, uvádzajúc tiež právne definície pojmov a obsahu vlastníckeho práva podľa ústavy a Občianskeho zákonníka (napr. body 19 a 20 ústavnej sťažnosti), ktoré sú ústavnému súdu dobre známe. Hlavným argumentom sťažovateľky tak v konečnom dôsledku ostáva konštatovanie dĺžky napadnutého konania vedeného krajským súdom, ktorý o podanom odvolaní oboch sporových strán rozhoduje od 29. októbra 2021 (predloženie súdneho spisu súdom prvej inštancie, pozn.). Poukazujúc na dĺžku odvolacieho konania v trvaní 1 roka a 10 mesiacov, sťažovateľka opakovane zdôrazňuje, že nečinnosťou krajského súdu dochádza k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z obsahu predchádzajúcich ústavných sťažností ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka takmer doslova reprízuje svoje argumenty z predošlých dvoch ústavných sťažností z 29. marca 2023 a 2. mája 2023.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39

zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

5. Keďže medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 od. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie) podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov aj vzhľadom na fakt, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry ESĽP k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno namietané porušenie označených práv sťažovateľky posudzovať spoločne.

6. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

7. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde za vhodné požiadať krajský súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Krajský súd vo svojom vyjadrení č. k. 1SprV 415/2023 z 29. septembra 2023 v nadväznosti na stanovisko predsedníčky senátu 2Cob a zároveň sudkyne spravodajkyne v danej veci poukázal na poddimenzovanosť obchodného kolégia krajského súdu a uviedol, že vec sťažovateľky bola 25. septembra 2023 prejednaná a uznesením krajského súdu č. k. 2Cob 85/2021 bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

8. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou neprestajne opakuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, ÚS 92/03, III. ÚS 359/08). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

9. Ústavný súd s odkazom na body 2 a 3 tohto rozhodnutia konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľky je obsahovo totožná s jej dvoma predchádzajúcimi ústavnými sťažnosťami,

v ktorých rovnako namietala prietahy v postupe krajského súdu v identickom napadnutom konaní. Argumentácia sťažovateľky a obsahová stránka všetkých doručených podaní je v podstatnej časti rovnaká. Upriamujúc pozornosť ústavného súdu na dĺžku odvolacieho konania vedeného krajským súdom, ktoré trvá o štyri mesiace viac v porovnaní s poslednou doručenou ústavnou sťažnosťou z 2. mája 2023, sťažovateľka požaduje priznať aj rozdielnu výšku primeraného finančného zadosťučinenia, a to v sume 3 611 eur. O ostatnej ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 296/2023-16 z 18. mája 2023 tak, že túto odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde]. Na odôvodnenie tohto uznesenia zásadne odkazuje vrátane jeho bodu 13.

10. Ústavný súd na tomto mieste konštatuje, že od ním naposledy uskutočneného prieskumu postupu krajského súdu v napadnutom konaní k momentu rozhodovania o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľky (18. mája 2023) do dňa predloženia nového podania sťažovateľky (2. septembra 2023) uplynul len minimálny časový odstup. Navyše, krátko po podaní v poradí tretej ústavnej sťažnosti bola vec krajským súdom prejednaná a rozhodnutá (uznesenie č. k. 2Cob 85/2021 z 25. septembra 2023, pozn.). Sťažovateľkou numericky vyjadrená dĺžka odvolacieho konania (1 rok a 10 mesiacov) nie je v danom kontexte spôsobilá kvalifikovane ovplyvniť či korigovať závery ústavného súdu prezentované v jeho ostatnom rozhodnutí č. k. I. ÚS 296/2023-16 z 18. mája 2023.

11. Je zrejmé, že hoci postup krajského súdu v napadnutom konaní nebol úplne optimálny, je potrebné vziať do úvahy povahu konania súdu druhej inštancie, ktoré je v rámci civilného sporového konania koncipované tak, že odvolací súd okrem prípadov uvedených v § 385 ods. 1 CSP nemusí vo veci nariadiť pojednávanie. Ak aj odvolací senát rozhodne o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno časový úsek v danej situácii od podania odvolania do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie označiť ako „nečinnosť“. Je nutné prihliadnuť na časový rámec, ktorý je potrebný na preštudovanie spisového materiálu vrátane posúdenia procesného postupu súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že skutočnosť, že odvolací súd nevykonáva „žiadne úkony“, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (III. ÚS 106/2018). V konkrétnom prípade sťažovateľky krajský súd prejednal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania oboch sporových strán (§ 379 a § 380 CSP), pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol riadne oznámený na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu (§ 219 ods. 3 CSP).

12. Posúdením dĺžky odvolacieho konania ústavný súd uzatvára, že v postupe krajského súdu nevzhladol porušenie sťažovateľkou namietaných práv, ktoré by dosahovalo požadovanú ústavnoprávnu intenzitu. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

13. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa

čl. 1 dodatkového protokolu, sťažovateľka argumentačne odkazuje len na nečinnosť a nesústredenosť v postupe krajského súdu. Koncipovaním ústavnej sťažnosti uvedeným spôsobom teda vzhláda porušenie citovaných práv výlučne v (ne)existencii zbytočných prietahov v napadnutom konaní. S ohľadom na závery uvedené v bode 11 – 13 tohto rozhodnutia bez potreby podrobnejšieho prieskumu ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 4. októbra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu